

Шоробура О.В.,

*магістрантка кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого мистецтва
факультету початкової освіти та мистецтва,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
м. Дрогобич, Україна
(oksana.shorobura@dspu.edu.ua)*

Полюга В.В.,

*кандидат філософських наук, доцент кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого мистецтва
факультету початкової освіти та мистецтва,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
м. Дрогобич, Україна
(poliuhav@dspu.edu.ua)*

Планування та організація педагогічної роботи у формуванні музичної культури дошкільнят

У статті подано короткий аналіз організації та планування роботи з проблем формування музичної культури у дошкільній установі, що є важливим аспектом дошкільного виховання. Музика відіграє важливу роль у розвитку дитячої творчості, уяви, пізнавальних процесів та емоційного благополуччя. Тому дуже важливо створити добре структуровану програму, яка відповідає музичним потребам дітей дошкільного віку.

Ключові слова: *дошкільнята, музична культура, програма, планування та організація.*

Planning and organization of pedagogical work in the formation of musical culture of preschoolers

The article presents a brief analysis of the organization and planning of work on the problems of forming musical culture in a preschool institution, which is an important aspect of preschool education. Music plays an important role in the development of children's creativity, imagination, cognitive processes and emotional well-being. Therefore, it is very important to create a well-structured program that meets the musical needs of preschool children.

Key words: *preschools, musical culture, program, planning and organization.*

Постановка проблеми. Організація та планування є найважливішими аспектами успішного формування музичної культури у дошкільній установі. Дуже важливо мати чіткий та детальний план дій, щоб діти могли отримати максимальну віддачу від свого музичного досвіду.

По-перше, важливо встановити чіткі цілі та завдання формування музичної культури у дошкільній установі. Це включає визначення того, які навички і знання діти повинні набути і які результати потрібно отримати. Цілі мають бути реалістичними та досяжними з урахуванням віку та здібностей дітей.

Також необхідно спланувати структуровану програму, що охоплює всі аспекти музичної культури, включаючи спів, гру на інструментах, прослуховування музики та рухи. Програма має бути розроблена з урахуванням різних стилів навчання та здібностей дітей, включаючи дітей з особливими потребами.

Крім того, важливо мати різноманітні ресурси та матеріали для підтримки програми. Сюди входять музичні інструменти, аудіозаписи, книги та інше. Ці ресурси повинні відповідати віку та бути цікавими для дітей.

Для успішного втілення програми також важливо мати кваліфікованих та досвідчених фахівців, які можуть курувати заходами, забезпечувати керівництво та підтримку дітей, а також музичний керівник повинен вміти ефективно спілкуватися з дітьми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основи планування та організації педагогічної роботи у закладах дошкільної освіти, впровадження базового компонента дошкільної освіти вивчалися науковицею Ольгою Косенчук (Косенчук, 2021: с. 1–8). Основні умови для реалізації завдань освітнього напрямку, зокрема емоційно-ціннісного, для дошкільної освіти виокремлено в Державному стандарті дошкільної освіти (2021).

Метою статті є виокремлення аспектів щодо організації та планування педагогічної роботи у формуванні музичної культури дошкільнят.

Виклад основного матеріалу. Специфіка підходу до планування та відбору об'єктів і засобів матеріально-технічного забезпечення визначається особливостями музичних занять. Те, у яких умовах проводиться заняття, накладає відбиток на характер музичної діяльності вихованців, сприйняття творів мистецтва, розвиток емоційної та інтелектуальної сфери дітей дошкільного віку. Все це зумовлює необхідність забезпечення музичних занять якісними музичними інструментами, сучасною аудіо- та відеоапаратурою, мультимедійним обладнанням, наочними посібниками, дидактичними матеріалами.

Особливістю заняття музики є організація різних форм музичної діяльності дошкільнят. Вихованці стають учасниками інструментального ансамблю, музично-театралізованої дії, слухачами музичних творів. Все це вимагає особливого підходу до підбору спеціалізованого обладнання та оформлення інтер'єру залу, який має бути поліфункціональним, забезпечувати атмосферу як для слухання музики, так і для виконавської чи художньої творчості дітей: наявність мінісцени (подіуму), для гри на музичних інструментах та виконання творчих завдань (вираження свого ставлення до музики в малюнку, слові та ін.). Меблі зі стелажами для зберігання наочних посібників, нот, підручників та ін.

Специфіка заняття позиціонує певні вимоги і до робочого місця музичного керівника: воно має бути укомплектоване технічними засобами, що відповідають сучасним вимогам музичної педагогіки.

Музичний зал також повинен бути обладнаний світлонепроникними гардинами з автоматичним або ручним механізмом.

Важливо зазначити, що на посаду музичного керівника призначається особа, яка має відповідну вищу професійну освіту або середню професійну освіту за спеціальністю «Дошкільна освіта», «Середня освіта (музичне мистецтво)» професійне володіння технікою виконання на музичному інструменті без вимог до стажу роботи.

Музичний керівник повинен знати:

- пріоритетні напрями розвитку освітньої системи;
- закони та інші нормативні правові акти, що регламентують освітню діяльність;
- Конвенцію про права дитини;
- педагогіку та психологію;
- вікову фізіологію, анатомію;
- санітарні норми та норми гігієни;
- індивідуальні особливості розвитку дітей, музичного сприймання, типи емоцій, моторики та вокальні можливості дітей різного віку;
- методи переконання, аргументації своєї позиції, встановлення контакту із вихованцями різного віку, їхніми батьками (законними представниками), педагогічними працівниками;
- здійснювати фаховий добір музичного репертуару.
- основи дефектології та відповідні методики їх навчання при інклюзивній роботі з дітьми;
- сучасні освітні музичні технології, досягнення світової та вітчизняної музичної культури;
- основи роботи з персональним комп'ютером (текстовими редакторами, електронними таблицями), електронною поштою та браузерами, мультимедійним обладнанням, музичними редакторами;
- правила внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти;
- правила з охорони праці та пожежної безпеки;
- відповідати за реалізацію основної загальноосвітньої програми дошкільного закладу.

Музичний керівник, який реалізує загальноосвітню програму ЗДО, повинен володіти основними компетентностями, необхідними для створення умов розвитку дітей, зазначеними у Державному стандарті дошкільної освіти (Наказ № 33 від 21.01.2021) та підпорядковуватися завідувачеві закладу чи старшому вихователю.

Одна з головних цілей розвитку основ музичної культури дошкільнят полягає у тому, що формування має відбуватися у будь-якій формі виховання та навчання. Так, естетичний розвиток дитини відбувається у процесі різних видів музичної діяльності, таких як: музичне заняття; свята та розваги; рухливі ігри, прогулянки, ранкова гімнастика і інше.

Таким чином, у період дошкільного віку дитина, за умови активної участі в музично-практичній роботі, робить величезний стрибок як у загальному, так і в музичному розвитку, що відбувається у:

- емоціях (від імпульсивних відгуків на найпростіші музичні явища до більш виражених та різноманітних емоційних проявів);
- відчуттях, сприйняття та слуху – від окремих розрізнень музичних звуків до цілісного, усвідомленого й активного сприйняття музики, диференціювання висоти звуку, ритму, тембру, динаміки;
- проявах музично-естетичних відносин – від нестійкого захоплення до більш стійких інтересів, потреб, до перших проявів формування музичного смаку;
- сфері виконавської діяльності – від демонстрації, наслідування до самостійного вираження і творчого прояву у співі та музично-ритмічному русі.

Висновки. Таким чином, ефективна організація та планування необхідні для формування музичної культури у дошкільній установі. Поставивши чіткі цілі, спланувавши структуровану програму, надавши необхідні ресурси та наявність кваліфікованих фахівців, дошкільнята зможуть отримати задоволення та отримати користь із отриманого музичного досвіду.

Список використаної літератури

1. Ващенко, Г. (2000). Виховна роль мистецтва. Праці з педагогіки та психології. Т. 4. Київ. С. 56.
2. Державний стандарт дошкільної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 21.01.2021). Відновлено з https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

3. Косенчук, О. (2021). Дитина в соціумі. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. № 4. 8 с. Відновлено з https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/Pidvyshchennya%20kvalifikatsiyi/15.04/Dv_2021-04-Kosenchuk.pdf

4. Михайличенко, О. (1999). Нариси з історії музично-естетичного виховання дітей та молоді в Україні. Київ: КДПУ. С. 214–237.

5. Нова редакція Базового компонента дошкільної освіти: вивчаємо за п'ять хвилин. *Практика управління дошкільним закладом*. № 1. Січень, 2021. Відновлено з <https://ezavdnz.mcfr.ua/866975>